СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 68. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 24 березня 1933.

VOL. XLI. No. 68. Jersey City, N. J. Friday, March 24, 1933. THREE CENTS.

З ДНЕМ 7 КВІТНЯ МАТИМЕМО 3.2% ПИВО

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт підписав законопроєкт, ухвалений конгресом, який дозволяє на виріб і продажу 3.2% пива. В той спосіб проєкт став законом. З днем 7 квітня будуть продавати ліпше пиво вже в яких 20 стейтах.

Разом з тим видано дозвіл 158 броварникам на продукцію 3.2% пива. Закон дозволяє продавати те пиво по ресторанах, клюбах, склепах і аптиках. Можна його продавати також малолітним, бо пиво вважається неопянюючим напитком.

Президент Рузвелт хоче видати амнестію для тих, що їх покарано за продажу пива. Кажуть, що в тюрмах є коло 12,000 вязнів, покараних за це переступство.

РАДІСТЬ У МІЛВОКІ.

МІЛВОКІ. — Мілвокі, місто броварників, привитало новий закон про ліпше пиво загальною радістю. Всюди по місті чути було фабричні гудки, гук, трублення з численних автомобілевих трубок і т. п.

Броварники покликали негайно кілька тисяч робітників до праці в броварах.

ВЖЕ МАЮТЬ ГОТОВЕ ПИВО.

СЕЙНТ ЛУІС. — Броварники мають уже 50,000 бочілок готового ліпшого пива.

РАДИТЬ ДЕРЖАТИСЯ ЗДАЛЕКА ВІД САЛУНІВ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Суддя Джозеф Бофінгтон мав промову до нових, натуралізованих горожан і заявив, що Америка вертається знову до салунів. „Горожани, держіть себе здалека від салунів", казав суддя, додаючи, що він не знав у життю чоловіка, котрий нарікав би, що випив замало. Але зате знає багато таких, що покутують ціле життя, бо пили забагато.

ФАРМЕРСЬКИЙ ПРОЄКТ ПЕРЕЙШОВ У ПАЛАТІ ПОСЛІВ.

ВАШИНГТОН. — У палаті послів перейшов 315 голосами проти 98 законопроєкт Рузвелта про допомогу фармерству. Той проєкт не перейде цілком певно в сенаті, де будуть пороблені значні зміни.

ХОЧЕ МАТИ ПРАВО ПЕРЕГОВОРЮВАТИ ЩОДО ЦЛА.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт хоче дістати від конгресу повновласть, на підставі якої міг би входити в пертрактації з ріжними державами в справі зменшення цла, наложеного на артикули, спроваджені до Злучених Держав. Президент певний, що тою дорогою буде можна ще найскорше й найуспішніше злагодити існуючу тепер тарифу.

ЖИДІВСЬКІ ВЕТЕРАНИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Жидівські ветерани відбули похід до Сіти Гол, щоби там зложити свій протест проти переслідування Жидів у Німеччині.

ЖИДИ ПОСТЯТЬ ЗПРИВОДУ ТЕРПІНЬ НІМЕЦЬКИХ ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — Жиди будуть постити цілий наступний понеділок. Рабіни заповіли, що той день є призначений на те, щоби Жиди сходилися до синагог і там молилися, співали псальми й розважали над важким положенням їх братів у Німеччині.

КАТОЛИКИ В ОБОРОНІ ЖИДІВ.

НЮ ЙОРК. — Від імени „Інтернешенел Католик Трут Сосаєті" вислав о. Корен до департаменту стейту, протест, у якім кажеться, що Німці були ще диким народом, коли Жиди мали вже високу культуру. Протест вислано між іншим ще тому, щоби тим заохотити інших до оборони переслідуваних у Німеччині Жидів.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА В КОНГРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — В палаті послів внесено три резолюції, в яких домагаються від департаменту стейту вислання протесту до Німеччини зприводу переслідувань Жидів.

ВІСТИ ПЕРЕБОРЩЕНІ.

ВАШИНГТОН. — Посол Фіш інтервенював у департаменті стейту в справі Жидів у Німеччині. По тій інтервенції він заявив, що департамент стейту має вже інформації, з яких виходить, що трохи потурбовано Жидів у 6 випадках. Він певний, що остаточний вислід дохождення у тій справі викаже, що всі вісти про переслідування Жидів є перебільшені.

НІМЕЧЧИНА ЗАПЕРЕЧУЄ.

ВАШИНГТОН. — Німецький амбасадор запевнив департамент стейту, що відділ, який допустився надужить над Жидами в Німеччині, зістав розвязаний.

Німецький уряд розіслав до заграничних консулятів комунікати, в яких подає, що всі ті поголоски про переслідування Жидів, які проголошують за границею, є неправдиві та що їх розсівають противники уряду канцлера Гітлера.

РУМУНІЯ МАЄ НОВУ СЕНЗАЦІЮ.

Черновецький часопис „Дер-Тат" подає нову сензацію: Після довгих і мозольних пошукувань румунський тайний поліції (сігуранці) вдалось арештувати одну жінку, яка відограла дуже важну ролю в підпольній комуністичній організації в Румунії. Вона була звязковою поміж Букарештом і комуністичною централею в Берліні, яка знову діставала доручення з Москви.

При арештованій комуністці, яка щойно повернулася з новими інструкціями з Берліна, знайшли дуже важні документи, що торкаються комуністичної акції в Румунії. Між документами знаходиться теж до малих подробиць випрацьований план т. зв. **„акції неспокоїв"**. Після неспокоїв, викликаних на залізницях, які вже віддавна запопадливо були підготовлювані, мали бути зорганізовані такі неспокої і саботажі в інших державних і публичних підприємствах, як почта, водопроводи, електрика і т. п.

Окрему увагу присвячено в цьому пляні „акції неспокоїв" — ширенню комунізму у важних приватних промисловиз підприємствах, як копальні нафти, фабрики і т. п. До цеї акції шляхом перекупства мали бути притягнені й високі урядовці.

Румунські власти потішають себе, що на підставі переловлених документів лекше буде тепер своєчасно здавити неспокої й арештувати головних організаторів, які все в час потрафили втекти перед арештуванням.

КОГО МУСОЛІНІ ПОВІСИВ БИ.

Італійська княжна Сермонета друкує тепер в одним лондонським часописі свої розмови з Мусолінієм на тему десятиліття фашизму. Мусоліні сказав їй, що найбільшим ділом, яке фашизм довершив впродовж свого десятиліття, це поправа італійської раси. „Є це більше діло — сказав їй Мусоліні — ніж направа шляхів, мостів і залізниць. Хочу, щоб кожний Італієць був спокійний і опанований і не надто балакливий. Коли мужчина потребує 20 слів, щоби сказати те, що можна сказати в 10 словах, то повинен дістати 10 батогів, а коли вживає 40 слів — то треба його повісити".

ВБИЛА ДІВЧИНКУ, ЩОБИ ПРИСВОЇТИ СОБІ ЇЇ БІЛЛЯ.

В одному ліску біля Парижа знайдено трупа 9-літньої дівчини. Слідство виявило, що вбила її 15-літня її товаришка в тій цілі, щоби присвоїти собі пачку з біллям, яке 9-літня дівчина несла до прачки. Характеристичним є факт, що 15-літня вбийниця зняла з убитої товаришки не лише суконку, але й сорочку.

СЕЛЯНСТВО НЕ ВІРИТЬ У КОЛХОЗИ.

У своїй промові на конгресі колхозів Сталін заявив, що ще багато селян сумніваються, чи дорога колхозів є правильною. Устрій колхозів має за завдання піднести рівень села і з боку матеріяльного і з боку культурного. Всяка інша дорога веде до відродження капіталістичного ладу, а індивідуальна господарка на селі провадить до кулацтва і повалення совітської влади.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРАФІКИ У ПРАЗІ.

Дня 12. березня вікрито в Празі виставу української графіки, яку влаштувало Українське Тов. Прихильників Книги спільно з Мистецько-Промисловим Музеєм у Празі у виставових салях Музею. Відкрив виставу короткою промовою і-менем Кураторії Мистецько-Промислового Музею віцепрезидент п. Танцер. Святочну промову про українську графіку сказав Артур Новак, відомий чеський мистецький критик, голова товариства чеських графіків „Голяр" і редактор бібліофільського часопису „Вітрінка". На відкриттю було багато українського та чеського громадянства, заступники міста Праги, Славянського Інституту в Празі (І. В. Мрквічка та д-р Штанглер), ріжних мистецьких чеських угруповань, визначні поодинокі мистці (Л. Куба) й інші. Виставу обіймає українську графіку XIX. і XX. ст., книжні окладинки, ініціяли, книжні оздоби, ілюстрації, видавничі знаки, екс лібриси, проєкти театральних костюмів, взірці графіки на службах держави (паперові гроші, почтові марки, тощо). Участь у виставі беруть: Асоціяція Незалежних Українських Мистців у Львові, Гурток українських мистців „Спокій" у Варшаві, Українські Мистці у Франції, поодинокі мистці з Праги та з ріжних міст, а також виставлено окремі збірки, як інж. Д. Андрієвського з Брюселі та інші.

Виставу треватиме до 26. березня. Українське Товариство Прихильників Книги видало катальог експонатів, який обіймає поверх тисячі чисел та коло сто імен.

В лютім ц. р. ця сама виставу була улаштована в Берліні заходами тамошнього Українського Наукового Інституту та пройшла з незвичайним успіхом.

Т., ЩО НАЙБІЛЬШЕ ГОВОРЯТЬ ПРО МИР.

В Парижі перебуває тепер військова совітська місія, яка відбула цілий ряд нарад з французьким генеральним штабом. На конференції з ген. Вайгандом прийшло до порозуміння в справі номінації військових аташе в Парижі та в Москві і в справі совітських замовлень у воєнних французьких промисловців. Між іншим мають Совіти закупити у Франції великі транспорти скорострілів; рівночасно ведуть переговори про доставу найновіших полевих гармат для червоної армії.

СКІЛЬКИ ЧЛЕНІВ МАЄ ФАШИСТІВСЬКА ПАРТІЯ.

В італійській пресі появився урядовий комунікат, в якому говориться, що фашистівська партія має тепер 2,983,532 членів. До того числа не вчисляється, очевидно, молоді, яка належить до „Баліля" і щойно приготовляється до праці в фашистівській партії.

САМОГУБЕЦЬ УБИВ ЩЕ ТРИ ОСОБИ.

В одному з паризьких готелів цими днями отруївся світляним газом молодий купець. Тому, що двері його кімнати не були щільно замкнені, газ дістався до сусідньої готелевої кімнати й убив там молодого інжиніра, жінку та її малу дитину.

РЕЛІГІЙНА БОРОТЬБА НА ВОЛИНІ.

Село Дубечно, ковельського повіту, вже від довшого часу є ареною завзятої боротьби (гідної кращої справи) про право власности церкви, до якої мають претенсії православні й уніяти (греко католики). В останній час церква є в користуванні уніятської парафії.

Недавно дійшло знову в тому селі до сумних подій на цьому тлі, а саме: підчас грекокатолицького богослужения вдерлась до церкви юрба православних на чолі з двома священиками, в намірі захопити церкву і побити уніятського пароха, о. Гроша. Вивязалась бійка, яка закінчилась усуненням нападників з церкви. Але підчас бійки кілька осіб но обох сторонах ранено, в тому православного священика В. Сагайдаковського.

А той третій стоїть з боку, приглядається, як Українці розбивають собі голови, і реґочеться...

„ВСЮДИ ОДНАКОВА РІВНІСТЬ".

На днях в дискусії — над новим законом про суспільні обезпечення — у польськім соймі сказано, що Українці — лікарі в Касах Хорих це білі круки. Що твердження це не голословне, свідчить такий факт: До одної з найкраще поставлених Кас Хорих належить Каса Хорих у Надвірній (тепер приділена як відділ до Станиславова). Працював у ній дотепер на 6 лікарів — одинокий Українець, д-р Дмитро Селелей, який своєю совістю здобув прихильність усіх пацієнтів, і за це побирав найменшу платню з усіх лікарів (400 зол.), коли то кілька лікарів побирали й по 700 і більше зол.

Тепер на велике здивування довідуємося, що д-р Селелей від 1-го квітня тратить занятя в Касі Хорих, як одинокий лікар Українець, хоч обезпечений в надвірнянській Касі Хорих у великій скількости — Українці.

ДО ПРОБЛЕМИ „СТАРІ И МОЛОДІ".

В Мишковичах, пов. Тернопіль, старші члени місцевої читальні „Просвіти" влаштували дня 11. лютого ц. р. просфору й підчас тієї просфори випили чвертку пива та 3 і пів літри горівки.

Дня 14. лютого ц. р. влаштовувала молодь просфору того ж села. Але просфора молоді відбулася без алькоголю; пито лише чай та зібрано на „Рідну Школу" 5 зол.

КОЛИ ВИЙШЛИ ЖИДИ З ЄГИПТУ.

Лондонська преса розписується про небувалі вислідн англійської археольогічної експедиції, яка під проводом сера Маретона й проф. Гарстенга відкрила руїни міста Єріхону. Найважніший історичний вислід цієї експедиції є той, що вона устійнила дату виходу синів Ізраіля з Єгипту. З відкритих викопалин виходить, що Жиди вийшли з Єгипту за часів панування короля Тотмеса II., який панував 53 роки від 1440 р. перед Христом.

ФАЛЬШИВІ ДОЛЯРИ.

В Жовкві арештовано Анну Садову з Бища, що пускала в місті фальшиві 10-долярові банкноти, перероблені з 1-долярових.

ПОЛЬЩА ЗАНЕПОКОЄНА МОЖЛИВІСТЮ РЕВІЗІЇ ВЕРЗАЙСЬКОГО ДОГОВОРУ

ВАРШАВА (Польща). — Тісний контакт Польщі з малою антантою тепер тут ставлять на денний порядок польської політики, як відповідь на порозуміння Мек Донелда з Мусолінієм у справі ревізії верзайського мира та інших мировых трактатів, які уложено по Великій Війні. Тут думають, що Мек Донелд стремить до створення передвоєнної згоди держав бувшої антанти, але без Росії. Щоб не залишитися поза цією згодою, Польща сподівається, що, обєднавшися з малою антантою, себто з Румунією, Чехословаччиною та Югославією, вона зможе тоді відіграти поважну ролю в міжнародній політиці й недопустити до зміни мировых договорів без її участи та без участи малої антанти.

Польська преса тепер багато пише зприводу порозуміння Мек Донелда з Мусолінієм і заявляє, що Польща не згодиться на ніяку зміну мировых договорів, яка спричинилаб їй шкоду. Кажуть, що Пілсудський також дуже поіритований політикою Мек Донелда й заявив, що ніякого мира в Європі не буде, поки сподіваються, що головний ворохобник, Гітлер, стане миротворцем. Назагал у Польщі тепер спостерігається дуже нервовий настрій і підготовку за всяку ціну боронити недоторкальність мировых договорів.

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ТАКОЖ ЗАНЕПОКОЄННЯ.

ПРАГА (Чехословаччина).—Преса гостро критикує політику Мек Донелда, яка в згоді з Італією може привести до ревізії мировых договорів. Газети кажуть, що така політика премієра соціялиста є дуже тяжким ударом для демократичної Ліги Націй, бо Мек Донелд знову вертається до передвоєнної системи групової згоди окремих держав. Він тепер хоче лучити чотири великі держави, а то Англію, Італію, Францію та Німеччину, докупи в їх закордонній політиці, яку вони будуть диктувати малим державам.

Чеські газети закликають до обєднання малих держав між собою, щоб спільними силами боротися проти гегемонії великих держав. Газета „Народні Політика" каже, що для ідеї обеззброєння, чи обмеження зброєння націй не можна допустити до найменшої зміни в існуючих кордонах держав Европи.

СПОДІВАЮТЬСЯ ВІРНОСТИ ВІД ФРАНЦІЇ.

БІЛГОРОД (Югославія). — Місцева преса багато пише про плян Мек Донелда та Мусолінія скликати конференцію чотирох великих держав. Всі газети висловлюють певність, що Франція не покине своїх союзників — держави малої антанти.

ПРУСЬКИЙ СОЙМ ВІДБУВ УСТАНОВЧЕ ЗАСІДАННЯ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Пруський сойм дуже скоро склав свою президію й відбув коротке засідання, на якому верховодили гітлерівці. Лідер націоналістів, Вінтерфельд, заявив, що наближається час, коли знову на пруському престолі засядуть Гогенцолєрни, бо поворот Пруссії до монархії є неминучий і цілком природний.

Лідер пруських гітлерівців заявив, що Прусія лишається далі всенімецькою, а тому буде стреміти до обєднання з Німеччиною Австрії. Притім він зазначив, що цього бажають соціял-націоналісти Німеччини, які вже прийшли тут до влади, й соціял-націоналісти Австрії, які стоять на шляху до влади.

Після короткого засідання сойм перервав наради, не вибравши премієра-міністра Пруссії. Цього він не міг зробити, поки не наступить порозуміння між фон Папеном та Герінгом, бо кождий з них хоче бути премієром Пруссії.

ВТІКЛИ ВІД ГІТЛЕРІВЦІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Бувший премієр-міністер Бравн та міністер Северінг, які є відомі зі своєї боротьби в Пруссії з комуністами та з монархічними елементами, тепер перебувають у Швайцарії, втікши від гітлерівців. Там перебувають також інші визначні політики та редактори газет, які бояться пімсти гітлерівців.

Була чутка, що бувший канцлер Брінінг попався до рук гітлерівців, але він відважно зявився на засідання райхстагу, де провадив опозицію проти Гітлера. Не відомо, що сталося з комуністичним лідером Тельманом, якого арештовано разом з іншими комуністичними лідерами та послами до парляменту.

ЧУДО ВІДРОДЖЕННЯ АМЕРИКИ.

ЛОНДОН (Англія). — Відомий зі свого песимізму канцлер державної скарбниці, Невіл Чемберлейн, заявив у парлямент, що в Америці сталося чудо, коли за кілька днів недовіря населення до банків і до свого політичного проводу відразу перемінилося в повне довіря й льояльність. Це привело до того, що Америка тепер твердо стоїть на шляху економічного видужання, а з тим є можливе поліпшення економічного життя цілого світа.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерси Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОНГРЕС НА ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ

Президент Рузвелт предложив нарешті конгресови довго вже заповіданий плян допомоги безробітним. Цей плян складається з трох частин. По-перше, федеральний уряд мав би наняти робітників до таких робіт, які зараз можуть бути початі. По-друге, федеральний уряд мав би дати стейтам гроші на допоможої роботи. Потреті, уряд мав би почати широку програму для створення нових занять.

Покищо президент не домагається від конгресу ухвали спеціяльних фондів, бо на переведення його планів у найближчім часі вистарчать уже уxвалені а ще не вжиті фонди. Президент домагається від конгресу уповаженння до переведення свого пляну. Коли таке уповаженння конгрес йому дасть, то президент сподівається, що на початку цього літа буде можна дати на основі цього пляну роботу 250,000 робітникам.

Коли зважити, що в Америці є тепер кільканацять мілионів безробітних, то вистарання роботи для чверть мілиона робітників не є великою благодатю; у всякому випадку вона для федерального уряду замала.

Проти цього пляну підносяться теж інші закиди. Федеральний уряд мав би вживати робітників до залісновання, будови гребель для відвернення повеней, тощо. Робітники мали би діставати по 1 долярови на день. Якби це була чиста запомога, то це ще булоб нічого; але коли це має бути заплата робітникови, то це певно занизька заплата й вона мусить відбитися на заплаті правильним робітникам, занятим деінде.

Крім того, коли на починання таких робіт не мається ухвалюваги спеціяльних фондів, то на створення цих робіт мається брати гроші з інших будівельних підприємств уряду. Через це одні робітники потратять роботи на те, щоби їх дістали другі, й потратять робітники правильні заплати, щоби другі дістівали недостаточні, майже жебрачі, заплати. Через те й не диво, що робітничі організації вже починають протестувати проти цього пляну.

Не подобається їм теж те, що над кадрами робітників, нанятих федеральним урядом, має якусь керму, мати і департамент війни.

Ці всі причини показують, що проект створення занять має гарне імя, але не має багато притягаючих сторін. Хоч президент ним одушевляється, то в конгресі вже повстає проти нього протест. Він може й перейти, але не зробить він того, чого сподівалися загально від президента, котрий говорив так рішучо про реформу банків і допомогу фармерству.

ПОДІЛ РОСІЇ

Російські патріоти закликають своїх компатріотів боротися проти визвольних змагань пановеволених народів.

(2)

Гнобитель бачить лише власні інтереси.

Ота хвиля московської великодержавної гістерії, якій отої пропаганди проти українського сепаратизму докотилася й до Америки. Тут російські організації все частіше вряджують ріжні відчити, віча й містять у своїх газетах дописи, яким можна дати один наголовок: **„Ратуйте єдність Росії".** Ось, наприклад, тепер вештається по Америці „Росіянин" Геровський з „Австрійської України", який, як „чісто рускій чалавєк", веде агітацію проти українського сепаратизму та розповідає байки про „німецькі марки", за які нібито провадиться український сепаратистичний рух. Ох, ті „марки", мають таку магічну силу, що піднімають проти Москви та Москалів мілиони українського народу, який крівавиться десятки років у своїх змаганнях визволитися з „братніх обіймів" московського брата.

Отака собі газета в Ню Йорку, „Новое Русское Слово", також тепер старанно займається протиукраїнською пропагандою. Вона також пшеться у „собірателей землі русской" і веде систематичну кампанію проти українського сепаратизму. „Успіхи" цієї газети „очевидні", бо вона міцно тримає під своїм впливом запаморочені „билим русским велічієм" мозки ріжних Малоросів, які складають головну масу її читачів. Для українського національного життя в Америці „Новоэ Русское Слово" робить гарну прислугу, бо тримає при русскости цих, що пересякли до глибини душі московською „розхляпанністю", отим московським „делаю, что хачу", або „моєму нраву не препятствуй" й т. п. Такого елементу карні української національні ряди не потребують.

Ось у тій газеті, „прекрзсной для услужліних Малоросов", зявилася довжезна стаття Н. Храброго, в якій він „храбро" старається розправитися з українським „сепаратизмом". Він намагається доказати своїм читачам „Малоросам", що український сепаратизм несе загибіль „великой Расеї" й що він готовий з найбільшої в Европі держави зробити невеличку Московщину, з усіх сторін замкнену в свої етнографічні межі. Ось яке велике страхіття й злочин Українців, бож вони хочуть визволитися зпід московського гніту, не зважаючи на те, що це нищить велику Росію! Отакий тон статті Н. Храброва. Очевидно, яке діло панови, а ще більше підпанкови, коли раби прагнуть волі; яке їм діло до того, що раби також живі людські істоти й мають рівне з ними право на життя. Всеодно, чи тим рабом буде окрема особа, чи ціла нація, для них важні панські інтереси й більш нічого.

Що коштувало Україну „співжиття" з Москвою.

Н. Храбров пригадує, як українські дівчі „віддали Україну під визиск" Німеччини, підписавши з нею мир у Бересті Литовському. Він каже, що Україна підписала з Німеччиною торговельну умову, на підставі якої Німеччина вивозила багато потрібного їй збіжа й крам. При тім Н. Храбров уважає дуже некорисним для України те, що **ціни на все, забране Німеччиною та Австрією, були установлені незалежно від ринкових цін.** Це виходить, на думку Н. Храброва, що Німеччина обдирала Україну. Алеж він сам каже, що Німеччина платила за те, що забирала з України. А скільки українському народови заплатив царський уряд, який дійсно обдирав його сотками років? Скільки заплатив російський революційний уряд Україні за збіже, вугля, залізо й крам, який у часі революції тягнули на Московщину з України? А скільки большевицька Москва заплатила Україні за все загрібане нею збіже, крам, майно, устаткування фабрик, за залізо, манганець, вугля і т. д.? Про це Н. Храброви нічого не кажуть, бо, бачите, це грабувала „родненькая" Москва на добро й славу великої Росії.

Отся пригадка про економічну нерівність України відокремитися від Росії змушує й нас згадати дещо з минулого. Не станемо входити в ті часи, коли московські царі, а російські імператори, грабували й роздавали своїм посіпакам українські землі; не станемо пригадувати докладно й про те, як з наказу царици Катерини II. на Запорожу знищено 69,000 запорозьких культурних сільських господарств; як вільне українське селянство закріпощено ріжним московським панам, українським хрунням і т. д., що служили своїй „матушке дариче". Не пригадуємо того, бо тепер усього й не підрахуєш.

Хочемо подати лише деякі відомости з нової ери, з часів визволення селян з рабства, себто з 1861 року, з року смерти великого Тараса Шевченка. Україна передтим, а особливо після тих часів, коли в Московщині почала народжуватися своя промисловість, ставала все більшим ринком збуту московської обробляючої промисловости, червоного краму (тканин), машин і т. д. Чим далі, тим більшим ринком ставала Україна для Московщини й тим дорожче вона платила за московські вироби, часто дуже злої якости. В той час продукти свого хліборобства Україна вивозила не в Московщину, а до інших закордонних держав, і тут знову на зовнішній торговлі заробляла Росія, а не Україна. А крім того ріжні податки та державні побори йшли в сотках мілионів до Росії, але в значно меншій частині вертались на Україну. **Отже за себе поневолення Московщиною Україна дуже дорого платила.** Професор Яснопольський, знавець фінансів Росії, підрахував, що від 1868 року по 1892 рік, отже за 24 роки, Росія мала з України 2,899,200,000 карбованців, а всі державні видатки за той час на Україну виносили 1,749,000,000 рублів. Отже Придніпрянська Україна за той час заплатила Росії за своє поневолення 1,150,800,000 рублів (один біліон, сто пятьдесять мілионів, вісімсот тисяч золотих рублів), себто кожного року Москва заробляла на Україні біля 50 мілионів рублів. Коли ію суму розложимо на кождого мешканця України, то вийде, що Московщина стягала з кождого по 7 рублів на рік, а витрачала лише по 4 рублі. Очевидно, в тому числі більше було на потреби централістичного уряду держави, як от на адміністрацію, поліцію, жандармерію і т. п., та дуже мало на місцеві потреби населення.

Чим далі, тим більше зростав визиск України Росією. Наприклад, за час з від 1898 року по 1911 рік усі державні прибутки Росії з України виносили 5,894,800,000 рублів, а витрати на Україну з державного буджету Росії виносили лише 3,289,600,000 рублів, себто за ці тринадцять років Україна заплатила Росії за своє поневолення чистим золотом 2,605,200,000 рублів. Отже в тім часі Росія брала з України пересічно на рік 200 мілионів карбованців чистим золотом. Ці „зарібки" Росії в її державному буджеті з кождим роком росли, аж до самої революції 1917 року. Що принесла революція Україні, а особливо останні роки, коли там почали панувати московські большевики, про це треба говорити окремо.

(Далі буде).

ЩО РОБИТИ?

(Відповідь землякови).

Любий Друже! Твої хитання та пошукування привели Тебе, як кажеш, до запиту — що робити?

Подаю Тобі під розвагу отсі думки, які не доказуватиму, бо взяті вони з книжки життя. Не кажу, що Ти (як і кожний інший Українець) їх мусиш приняти, але вважаю, що на порушені тут питання кожний з нас має сам собі ясно відповісти: думкою та чином.

Отже щож робити? — Оборяній власну ідею витревало й стало, завше та скрізь. Уникай **непотрібних** дискусій, не зачіпай питання, які тільки вносять поміж нас розбрат, не даючи нічого творчо-позитивного. Старайся згуртувати коло себе як змога більше відданих спільній ідеї активних однодумців. Бож без апостолів і учнів ніяка ідеольогія ще ніколи не пошировалася. Особливо на початку стережися нещасливих і дрібничкових пояснень, які могли би привести до дроблення малозрілу та невипробувану спільноту гурту. Підпирай Твоє слово ділом та **що дня** невпинно поширюй поміж оточенням Твою ідею. Чим більший стрінеш спротив, тим більше переконання можеш мати, що Ти йдеш доброю дорогою. Чим більшою є заскорузлість та байдужність оточення, тим більшої потрібно рішучости та сили переконання. А головно — будь завсіди „фанатиком" Твоєї найвищої ідеї та роби „фанатиків" із Твоїх однодумців. Цей творчий фанатизм є нічим іншим, як силою переконання.

Нас усіх чекають передусім такі завдання:

1. Віднайти тяглість української національної трагедії та звязати нашу позитивну традиційну спадщину зі сучасністю. **Це нам дасть авторитет.**

2. Очистити в українській минувшині стовпи й дороговкази в розвитку національно-політичної думки від усіх чужих і своїх перекручувань та оплювань, — а головно щодо історичних подій та їх творців. **Це нам дасть віру в нашу справу та запал до тревалої праці.**

3. Гуртуватися як змога тісніше тим одиницям, які вміють та хочуть активно працювати навіть без матеріяльних чи інших вигод, без претенсій на славу чи подяку, — які воліють працювати не тільки з обовязку, але — з пристрасти до творчого виявлення себе самих: особистости, здатности, знання й досвіду. Боротися рівночасно супроти рідних наймитів у лабетах національно-ворожої ідеольогії, які не можуть піднестися над поверхню злоби й ненависти до своїх земляків. **Це нам дасть завзяття та силу.**

4. Всебічно й невпинно творити власній національній думці питомі цінности в культурі, господарстві, побуті й т. д. **Це нам дасть засоби.**

5. Співбудувати реальну, духовну та збройно-господарську силу та зосереджувати лаву борців, які спроможуться прийняти на себе найтяжчу частину ворожого удару: збоку навали ворогів та від спротиву українських легкодухів. **Це нам дасть перемогу.**

А все разом нам дасть те дозгоочікуване та дотепер марездійснюване визволення, яке з кожним днем все більше й більше полонить серця та мозки всіх чесних Українців.

На цьому шляху для кожного Українця місце знайдеться. Вистарчить тільки захотіти та привести до згоди власні чини з думками.

Твій **Марко Гарт.**
(„Самостійна Думка").

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Священик. — Краще булоб, коли би Ви написали про фашизм, гітлеризм, соціялізм, націоналізм і диктатури популярну статтю, в якій пояснили би усі ті назви, як вони повстали що означають рухи звязані з тими назвами, чи особами, що стоять на чолі тих суспільних рухів. А в другій статті могли би Ви подати Вашу критичну оцінку тих усіх рухів.

Коли посилаєте дописи, то будьте ласкаві памятати, щоби були відстуни між рядками на евентуальні справлення. Крім того збите писання важко складачеви складати.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВОВА КОРПОРАЦІЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ВИСТАВИ В ШІКАГО:

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,

9300 Cottage Grove Ave.,

Chicago, Ill.,

В. Кедровський.

ПАМЯТИ ВЕЛИКОГО АРТИСТА

(Спомин з минулого).

(3)

А вже коли приїздила на гастролі (гостинні виступи) яка українська трупа, чи започатку М. Кропивницького, чи пізніше Саксаганського, а ще пізніше Гайдамаки, Оршанова й Даченка й т. п., то тоді міський театр не міг вмістити сих, що бажали попасти на „малоросійскія" представленя. Білети доводилося діставати „по знайомству", або кілька тижнів наперед. Особливо великим успіхом відзначалися такі трупи, як Кропивницького, Саксаганського та Гайдамаки. Їх приїзд до нашого губерніяльного міста був великим театральним святом; був артистичним святом для всіх, а для свідомішої української верстви також великою національною подією, якою всі жили від одного приїзду українського театру до другого. Поява на сцені таких артистів, як Кропивницький, Садовський, Саксаганський, Карпенко-Карий, Гайдамака, Ляпінська й т. п., викликала бурю оплесків, які після кождого представлення переходили в довготревалі овації. Подивитися на такі представлення часто приїздили селяни, іноді за 60—80 верств, витрачуючи на подорож по два-три дні, їдучи добрю парою коней. Це були переважно батьки та кревні тих селянських дітей, які вчилися в місті.

Після таких „гастролів" українського театру в місті селянські діти, котрі вертались на вакації до своїх сіл, старалися там урядити вистави, коли до того знаходилися сякі-такі сили й можливости. До участи в представленнях часто притягали селянських хлопців і дівчата, між якими траплялися й такі, що не могли назвати ролі прочитати, а тому „режисерови" доводилося читати їм ролі, поки вони їх добре не вивчать. „Салі" для представлень були в просторих стодолах, а іноді в громадських будинках. Коли такі представлення влаштовували вчителі, чи „псаломщики" (дяковчителі) при церквах, то тоді „салями" були шкільні кімнати, але це було дуже рідко. Вчительство не могло заангажовуватися в представлення, бо проти цього було „начальство", а особливо російські попи, які часто були місцевими „жандармами" й „охранниками". Тому взагалі провід у таких представленнях спочивав на учнях міських шкіл.

—o—

На групу моїх товаришів і мене дуже вплинув приїзд до Херсону трупи Кропивницького, якраз у той час, коли ми виставляли в себе в школі „Шельменка Денщика". Ми, учні, рішили запросити на це представлення Кропивницького та хотось ще з його артистів. Багато було хвилювання й страху перед критікою таких великих артистів, наших батьків і духовних театральних учителів. Багато треба було нам побороти в собі страху, щоб нарешті зважитися запросити їх до себе на „представлення". До „батька" Кропивницького вислали були цілу делегацію. На радість і на страх нам усім Кропивницький охотно згодився прийти, щоб подивитися на наше „дяцедійство", а з ним може прийти й Садовський, який у той вечір не гратиме в представленню на сцені міського театру. Не можна собі уявити, як наші „артистичні" серця билися від страху й хвилювання. Кождий з нас відчував таки досить багато непевности й страху, готуючись виступити перед „своєю" авдиторією, а особливо, коли треба було показати свою відвагу, артистичний сприт і взагалі попоказатися перед глядачами, серед яких напевно сидить і дівчатко, укохана мрія й надія неодного з нас, словом, коли там знаходиться „дама молодечого серця".

Та тепер усі ті страхи й хвилювання відійшли на задній плян. Мозок вертіла лиш одна думка: „а що подумає", а „що скаже про мене Кропивницький". Не дай, Боже, осудить, то тоді „хоч вішайся від сорому"; а коли похвалить, о — тоді й „море по коліна", тоді навіть найбільше горда дівчина скориться „героєви". Недень з нас тоді мріям про кар'єру артиста, „успіхам оплесків, цвітами, принеміщію, кар'єру, легкого й веселого життя" й т. д. Слово Кропивницького могло або розкрити перед нами широкий шлях цієї кар'єри, або навіки запечатати його. Такі думки блукали тоді в наших дитячих головках і, зрозуміло, що ми ходили всі як шпильках, а свої ролі вивчили „на зубок", перестроюючи годинами перед люстрами й вибираючи ріжні „героїчні" пози.

В песі „Шельменко Денщик" я грав ролю Шпака, Тт. Матковський — Шельменка, Т. Корчинський — Опецьковського, Г. Шомін — Скворцова і т. д. Почалася перша дія, а Кропивницького нема. Стало трохи лекше й приємніше, а разом з тим і досадно, що нема тот, хто може „по справедливости й компетентно оцінити нашу знамениту гру". Почлася друга дія, а наперед два крісла все стоять порожні. Нарешті десь у половині дії скоїлася якась метушня біля бічних дверей салі й там зявилися дві кремезні постаті. Одна з них старша й грубша, друга значно молодша й стрункіша, а від обох повіяло якоюсь силою й певністю. У мене відразу пересохло в горлі і я вже не чув своїх власних слів на сцені. Тож був Кропивницький, а з ним мабуть Садовський, отой „гетьман Ханенко в Гадзі", якого я позавчора бачив на сцені. Ми, „артисти", почули, як летимо разом зі своєю грою в провалля, але тут нам прийшла підмога. Хтось з публики пізнав артистів і голосно викрикнув: „Витаємо Кропивницького й Садовського". Грянула буря оплесків, а один з учителів провожав обох гостей до крісел на першому місці. Оплески не вгавали й обидва артисти все вклонялися публиці. Всі ми, що були на сцені й за лаштунками, вийшли наперед сцени й також оплесками витали артистів. Кропивницький, а за ним Садовський почали стискати наші руки й підбадьорювати нас „доброю грою", якої вони, до речі, ще не бачили. Нарешті вони всіли на місця й все заспокоїлося. Ми почали тепер ваша жінка дома?

— Що, вас болять зуби? Як мене болять, я зараз біжу до моєї жінки, обіймаю її, вицілую, попещу і біль як рукою відняло.

— Перепрошую вас — а чи далі грати свою песу. Я, говорючи свої слова, започатку боявся глянути в той бік, де були наші гості, але якось ненароком мій зір зустрівся з зором Кропивницького і я побачив, як він підбадьорюючо кивнув головою, що, мовляв, добре. Це мені піддало відваги і я почав частіше дивитися на великих артистів, які все показували своїми притакуючими рухами голов, що все добре. Таксамо й інші мої товариші „артисти" поглядали все частіше в бік наших гостей. Кінець другої дії пройшов жваво й піднесено, бо ми всі опанували себе.

(Далі буде).

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ.

Желятинові, з образками Воскресення ..... 5 цнт.
Картки звичайні з цвітами ..... 3 цнт.
Картки з українськими мережками й образками .... 5 цнт.
Картки в формі книжочки з віршом ..... 10 цнт.
Картки в формі книжочки з віршом ..... 15 цнт.
Листовий папір з віршом ..... 10 цнт.

МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ
ЛІТУРГІЮ святого Іоана Златоустого, на мішаний хор
Музику склав Олександер Кошиць. Ціна $1.50
Замовлення разом з належитістю слати до:
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЛЯКИ ПРО МІМСТУ ЗА СМЕРТЬ ВАСИЛИШИНА И БІЛАСА.

Нюйоркський польський часопис „Нови Сьвят" передрукував лист, який дістав з Буенос Айрес (Аргентина), а в якім виясняє справу бунту Поляків на кораблі „Нордінг", повісненюючи його тим, що Поляки збунтувалися, бо „український терорист допустився страшної німсти на польських моряках, що були заняті ловлею китів".

Отсей польський дописувач представляє справу так:

На кораблі „Нордінг" працювали 38 китівників, іміґрантів з Польщі, з котрих 20 були Поляками, а решта Українці з „Малопольскі Всходней" і з Волині. Всіх їх уважали за Поляків, бо мали польські паспорти. Але Українці держали себе завжди на боці й не скривалися з тим, що ненавидять Поляків. Між Українцями був бувший студент Молодюк, котрий утік з Польщі під фальшивим паспортом, а за котрим пошукувала польська влада, обкладуючи його за якийсь політичний злочин. Отой Молодюк був довісченим китівником і капітан корабля зробив його командантом одної з груп, зложеної з 10 Поляків і 6 Українців. Він мстився на Поляках, побиваючи їх і висилаючи в найнебезпечніші місця.

Коли корабель знаходився 25 грудня в порті Усуая в Аргентині, Молодюк вичитав у часописах про смерть засуджених польським судом українських терористів: Біласа й Данилишина. Отся вістка зробила його неначе несамовитим. Він тільки думав про відплату. За кілька днів корабель відплинув на довлю на води полудневої Джорджії. Дня 4 січня появилися великі стада китів. Тоді Молодюк поробив зміни у своїй групі. На місце Поляків залишив при гарпунах на покладі самих Українців, а Поляків вислав на човнах, щоби з крісів добивали ранених китів. Се то дуже небезпечна гра, бо човен є привязаний до гарпуна, що застряг у тілі кита. Смертельно ранений кит пливе дуже скоро й тягне за собою лодку, поки не згине від добивання. Нераз пірве за собою китівників човном і перевертне човен. Ото на один такий човен, вислав Молодюк трох Поляків (замість 5), і то таких, що не були добре обзнакомлені з тою роботою, бо досі тільки краяли китів. Молодюк знав, що робить. Три Поляки вже більше не вернулись на корабель. Доперва над вечором виловлено їх тіла й поховано в морі. Молодюк запорутував капітанови, що китівники згинули припадково. А що Поляки не вміли говорити по англійськи, ні по норвеськи, то не могли пожалітися капітанови. Вечером брат одного з загинувших, Янішький, крикнув до Молодюка, що це він є винен смерти трох Поляків. На те Молодюк відповів, що це є ще зуб за зуб: „За двох повішених Українців трох затоплених Поляків". З того повстала сварка, при чім Молодюк ударив Яніцького револьвером у такий спосіб, що той упав непритомний. Це спровокувало Поляків і вони кинулися на Українців. Зчинилася справжня боротьба. Молодюк вибіг на поклад корабля й вистрілив тричі на алярм. І пояснив капітанови корабля, що Поляки підняли бунт, бо це комуністи, вказуючи на Врецьону як провідника бунтарів. Капітан застрілив Врецьону на місці, а ранених Поляків копав ногами. Решту Поляків заарештовано, й держано їх в арешті, на споді корабля, два тижні, а потім віддано їх у руки аргентинської влади. На місце заарештованих Поляків Молодюк наняв Українців, Литовців і Німців.

Так виглядає, пише польський кореспондент, „бунт Поляків" на кораблі „Нордінг".

І. С.
Ню Йорк, Н. Й.

ПОЗІР! КАРНЕҐІ, ПА. ПОЗІР!
ЗАХОДОМ УКР. ПАРОХІЇ СВ. ПЕТРА І ПАВЛА В КАРНЕҐІ, ПА.
— уряджується —
В НЕДІЛЮ, 26 БЕРЕЗНЯ 1933
(SUNDAY, MARCH 26, 1933)
В УКР. ПАРОХ. ГАЛІ,
220 JANE STREET, CARNEGIE, PA.
ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ
в честь нашого великого генія-поета
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
і ПРЕДСТАВЛЕННЯ
МАЛИЙ ТАРАС
песа в 3-ох діях.
Святочний реферат виголосить **п. М. Хандоґа.** Біографічний начерк про Тараса Шевченка подасть **о. Марієн Кучер.** Концертову програму виконає **хор Боян** під батутою **п. Й. Букати.**
Початок в годині 7-мій ввечір.
Вступ за добровільними датками.
Часть доходу призначується на Рідну Школу на Лемківщині. Всіх проситься о численну участь. 68
Заряд Парохії.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА!
Подаєтеся до загального відома, що заходом
„УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРОМАДИ" В НЮ ЙОРКУ
— відбудеться —
В ПЯТНИЦЮ, 24 БЕРЕЗНЯ 1933
(FRIDAY, MARCH 24, 1933)
В УКР. НАР. ДОМІ, САЛЯ Ч. 3, 217-19 E. 6th ST., NEW YORK CITY
відчит на тему:
„ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ"
який виголосить
п. ЕВГЕН ЛЯХОВИЧ.
Початок точно в год. 8. ввечір.
Вступ на салю вільний.
„Укр. Студ. Громада" просить всіх Українців численно прибути на цей відчит, бо тема відчиту є така цікава, що не повинно бракнути ані одного Українця. По відчиті вільна дискусія на салі. 68
Управа „Укр. Студ. Громади" в Нью Йорку.

Зимою входить гість у гостинницю та лишає за собою отворені двері.

— Зачиніть двері! — озвалися гості. — На дворі студено!

Новий гість здвигнув плечима:

— А коли я замкну двері, чи від того на дворі буде тепліше?

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ,
при участи українських і литовських парохій, братств, товариств, сестрицтв і всього громадянства в Елізабет
— відбудеться —
ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКЕ
ВІЧЕ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
Промовляти будуть: **від Українців д-р ЛУКА МИШУГА і адвокат МАРЦЕЛ ВАҐНЕР; від Литовців двох визначних литовських патріотів.**
На віч виступлять два хори: **Тов. Боян під проводом п. М. Яловського і Литовський Хор під проводом професора Зілевича.**
Початок віча в год. 3-тій пополудні. Вступ вільний.
Взивається організації і громадяни взяти участь в **ПАНАХИДІ** по **погибших героях,** яку відправить **Вел. о. Йосиф Чаплинський** в церкві **св. Володимира в Елізабет, Н. Дж.**
На віч запрошується проти ляшського терору на українських, литовських і білоруських землях під Польщею. — **Комітет.** 68

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
АМАТОРСЬКИЙ ГУРТОК 11-го ВІДДІЛУ О.Д.В.У.
— відограє —
Степовий Гість
драма в 5-ох діях Бориса Грінченка.
Режісер п. П. ЧОРНЮК.
В СУБОТУ, ДНЯ 25-го БЕРЕЗНЯ (March) 1933 РОКУ
в галі Українського Народного Дому
217-219 East 6th Street, New York City
ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ. ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.
Шановні Громадяни й Громадянки міста Ню Йорку й околиці, 11-ий відділ О.Д.В.У.запрошує Вас прибути на це представлення масово ради визвольної боротьби. Кличуть Вас ті борці, котрі борються в касою, щоби ми дали їм моральну й матеріяльну поміч. Покажім свою любов до тої організації, котра активно піддержує визвольну боротьбу. Віримо, що сповните свій обовязок, за що згори складаємо щиру подяку. **11-тий ВІДДІЛ О.Д.В.У.**

УВАГА! БЕЙОН, Н. ДЖ., Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ УРЯДЖУЄТЬСЯ
Великий Концерт
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ
В САЛІ JUNIOR HIGH SCHOOL,
WEST 30th STREET and AVENUE A, BAYONNE, N. J.
ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР.
В концерті бере участь місцевий Хор „Боян" під проводом п. В. Мельничука і Хор „Бандурист" з Ню Йорку під проводом п. Г. Палажія. Акомпаніямент піяна обняла панна М. Кушнір.
Перший раз виступить в нашій місцевости більше число співучих сил, два злучені Хори, тому просимо громадно взяти участь в цім концерті, на якім будуть присутні і Американці. — **Комітет.** 50,

ЩЕ РАЗ ГАЛИЧИНА!
(ЗАХІДНЯ УКРАЇНА)
ЖИВІ КАРТИНИ (МУВІНҐ ПІКЧЕРС)
ЗНЯТІ З ЖИТТЯ-БУТТЯ НАШИХ ЛЮДЕЙ НА НАШІЙ РІДНІЙ ЗЕМЛІ.
Вистави відбудуться в слідуючих місцевостях:
MILLVILLE, N. J., В ПОНЕДІЛОК, 27-го БЕРЕЗНЯ, В УКР. НАР. ДОМІ, KARMEL ROAD, В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
ЖИТТЯ І СТРАСТИ ІСУСА ХРИСТА
висвітиться в слідуючих місцевостях:
STAPLETON, N. Y., В ПЯТНИЦЮ, 24-го БЕРЕЗНЯ, В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 35 WARREN ST., В ГОДИНІ 7мій ВВЕЧІР.
BROOKLYN, N. Y., В СУБОТУ, ДНЯ 25-го БЕРЕЗНЯ, В УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ СВ. ТРОЇЦІ, 224 — 18th ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
CARTERET, N. J., В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-го БЕРЕЗНЯ, В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ, 645 ROOSEVELT AVE., В ГОДИНІ 4-тій ПОПОЛУДНІ.
PERTH AMBOY, N. J., В НЕДІЛЮ, 26-го БЕРЕЗНЯ, В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, STATE ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
CAMDEN, N. J., У ВІВТОРОК, ДНЯ 28-го БЕРЕЗНЯ, В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ГР.-КАТ. ЦЕРКВИ, FLORENCE and SO. 7th ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
ALLENTOWN, PA., В СЕРЕДУ, ДНЯ 29-го БЕРЕЗНЯ, В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 803 NO. FRONT ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
NORTHAMPTON, PA., В ЧЕТВЕР, ДНЯ 30-го БЕРЕЗНЯ, В ГАЛІ УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ, 1301 NEWPORT AVE., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
BETHLEHEM, PA., В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 31-го БЕРЕЗНЯ, В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, CARBON and THIRD STS., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
BAYONNE, N. J., В СУБОТУ, ДНЯ 1-го КВІТНЯ, В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВИ, 24 EAST 25th ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
BROOKLYN, N. Y., В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-го КВІТНЯ, В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВИ, 160 NORTH 5th ST., В ГОДИНІ 4-ій ПОПОЛУДНІ.
NEW YORK, N. Y., В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2-го КВІТНЯ, В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ, 334 E. 14th ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
WEST EASTON, PA., В ПОНЕДІЛОК, 3-го КВІТНЯ, В ГАЛІ УКР. ГР.-КАТОЛ. ЦЕРКВИ, FOURTH and CENTER STS., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
NEW YORK, N. Y., В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-го КВІТНЯ, В УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ГАЛІ, 24 EAST 7th ST., ПЕРША ВИСТАВА В ГОД. 4-тій ПОПОЛУДНІ, ДРУГА в 7-мій ВВЕЧІР.
NEWARK, N. J., В СЕРЕДУ, ДНЯ 12-го КВІТНЯ, В ГАЛІ ПРИЗБІТНОЇ ЦЕРКВИ, 49 BEACON ST., В ГОДИНІ 7-мій ВВЕЧІР.
ЗА ДВА ТИЖНІ БУДУТЬ ГОТОВІ
ФІЛЬМИ З УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ
(часи отамана Петлюри), ЗАКАРПАТСЬКА УКРАЇНА, українські вищі школи, життя студентів і визначних людей на еміґрації.
Громади, котрі бажають мати в себе подібні вистави, зволять писати до:
PETER W. SMOOK, RUSALKA MUSIC & BOOK CO.,
131 HOWARD ST., NEWARK, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Шевченківське свято.

Заходом української громади в Перт Амбою відбувся дня 19 бе,езня 1933 р. концерт у честь Тараса Шевченка. Свято випало надзвичайно вдало. Не зважаючи на неприятну дощеву погоду, Українська Галя була виповнена по сереги. Бачилося на концерті не тільки старших, але й чимало молоді. Добірна й до святочної хвилі достроєна програма концерту, яка спочивала в руках місцевого учителя співу, п. Мирона Корикора, як і й виконання, були знамениті.

Вступне слово виголосив місцевий парох о. М. Лисяк, котрий в коротких, але ядерних словах вказав на високе значіння незабутнього кобзаря в очах українського народа, пояснюючи присутним, що доля, яку куе собі український нарід, є залежна від виповнення заповіту й кличів, які вилляв Тарас Шевченко в своїх невмируших поетичних творах.

Миле вражіння зробила бесіда в англійській мові місцевого Американця, лікаря й приятеля Українців, д-ра Едварда Генсона, котрий, порівнавши й на рівні поставивши Шевченка з Вашінґтоном і Линкольном, взивав американських Українців, щоби з найглибшою пошаною відносились до своїх мужів, котрі свою працю, а навіть життя поклали на жертвеннику свободи й волі, а зокрема, щоби особливо шанували пророка й мученика за долю й волю України—Тараса Шевченка.

З великим чуттям і майстерським виконанням відзеклямували панна Олена Гаврилко поему Тараса: „До живих і мертвих", а панна Олена Терефенко: „Смерть Шевченка". Гарно пописались і діти української місцевої школи, як: Марія Мельникович, Стефан Лисяк, Ольга Ілик, Марія Боднар, Катерина Дячишин, Розалія Проценин, Катерина Марусяк і інші, котрі, переповідаючи уривки з поетичних творів Тараса Шевченка, милозвучними голосами переливали в серця слухачів високовзнесені чувства накипілого болю й нестерпного горя, змальованого в його поезіях.

Між хоровими точками, які вийшли зпід дирігентури п. Мирона Корикори, заслугує на велике признання виконання пісень: „Думи мої й „Гамалія". Тут учитель показав свій великий музичний талан і майстерський хист у виконанню тих милозвучних пісень. Також солісти, як: п. Іван Романець—барітон-бас, п. Стефан Раб — тенор, пані А. Корикора — сопран, В. Корикора, молоденький скрипак, визвались у виконанню сольових партій знаменито.

Велике признання належиться п. Стефанови Дембіцькому, котрий чимало завдав собі труду у виготовленню реферату про заслуги Тараса Шевченка. Пром. Дембіцький, хоч обтяжений обовязками свого становища, не жалує часу й труду, але радо інтересується громадянським життям, беручи живу участь у справах національно-політичних української громади в Перт Амбою. За короткий час своєї діяльности потрафив собі зєднати серця загалу, а випливом його праці є те, що в громаді повіяло іншим духом, а загал український, особливо молодь, зачинає будитись до нового життя.

На кінци забрав слово громадянин Григорій Демкович, председатель церковної громади, зложивши щиру подяку учасникам, що причинилися до звеличення святочної хвили, як також загріваючи громаду ступати слідами заповіту Шевченка, бо це є шлях до свободи й полїпшення долї українського народа.

На тім свято закінчено, а нарід підбадорений на дусі з вдоволенням спокійно розійзйшовся домів.

Гість.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Збірка на визвольну боротьбу.

Заходом Українського Жіночого Товариства в Елизабет відбувся дня 24 лютого ц. р. відчит добр. Ляховича про Рідний Край.

Відчит притягнув поважне число слухачів. Гром. Ляхович розказав обширно про те, чим же тепер Рідний Край, куди прямують наші політичні партії, як працюють наші економічні та культурно - освітні установи, як також розяснив подрібно працю наших революційних організацій, які борються за нашу самостійну державу й у тій боротьбі не жалюють ні труду, ні власного життя. Після відчиту відбула збірка на визвольну боротьбу, яка принесла 7 дол. Гроші вислано через Обєднання.

—o—

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Коляда на народні цїли.

Як що року, так і цього року ходили ми з колядою, щоби прийти з помічю найбільш пекучим тепер народним справам в Рідному Краю. Колядою занялись: Д. Гіжовський, В. Тимчук, М. Гірняк, В. Саган, І. Миленький, всі з Шікаго, Савт сайду. Щодо коляди, то загал поставився дуже прихильно, бо жертвували всі, що хто міг, без рїжниці релігійних, чи політичних переконань, як це видно зі спису імен жертводавців.

Заколядовано разом $127.60. Не є це дуже велика сума, але коли взяти під розвагу коляди всїх парохій і багатьох інших гуртків, а до того порівнати великий застій в праці й бизнесі, то сума цьогорічної коляди навіть досить гарна. Все це завдяки невпинній праці колядників, що ходили вечорами, а навіть до пізної ночі, по розкинених українських домах міста Шікаго і подальших околицях його, як Клірінг, Арго, Гарвій, Фінікс і Позен.

Коляду зложили слідуючі:

Савт Сайд: А. Паритко $2.85; по $2: Т. Яремцьо, В. Тимчук, Д. Гіжовський, Гр. Марко, Д. Шумовський, П. Щербатий, Ю. Кмьотек, П. Жовірчак, Д. Кушіль, Ст. Брудний, В. Ковалик, Ю. Кріль, В. Кучерепа, Н. Гриншин; о. Сімеовичі $1.50; по $1: М. Гірняк, В. Саган, І. Пайда, Гр. Гарасим, Д. Гарасим, Н. Гуменяк, Ст. Юрчак, Я. Ковальчик, Г. Абрамік, Іл. Чорняк, В. Рапак, А. Фоца, Д. Мельник, В. Демко, М. Урбан, Н. Савчак, А. Кирниця, І. Гіжовський, П. Блідий, О. Олешко, І. Натишак, Рі. Стефанов, К. Перхач, Т. Пелих, С. Іваньо, В. Романишак, Ю. Сетмарій, М. Саска, М. Лютник, Л. Чуйко, М. Натишак, О. Вовчук, А. Вовчук, П. Дуткаинч, П. Чубатий, В. Ярмола, М. Томашевський, Гр. Гаврилюк, А. Гіжовський, Н. Кіт, І. Юрчак, Д. Гінсьорський, П. Сиядайко, І. Чайка, І. Ханас, А. Денис, П. Правець, І. Німчук, М. Облочинський, М. Магдзяк, А. Крупянин; по 50 ц.: І. Романишак, А. Циган, С. Господарик, П. Шалько, Д. Гнида, І. Сахно, М. Тарандій, Д. Сидзьо, І. Савіцький, Ф. Галун, П. Луць, І. Осідач; М. Рудак 25 ц.

Шікаго Норт Сайд: Сестринство св. Ольги при українській православній церкві на Ірі $3.50; о. Василь Дяків $3; по $2: І. Савчин, І. Побуцький; по $1: Н. Пікульський, А. Сеньчук, А. Древніцька, М. Добрянська, Т. Подола, Н. Цітвінський, Ф. Лоханський, В. Музика, Н. Фраїків, Українієн Білдінґ енд Лон Ассосіейшен; Н. Крук 50 ц.

Клірінґ: Н. Бернатович $2; О. Капустянський і І. Ляшкевич по $1.

Арго: І. Кріль $3.

Позен: М. Чорняк $2; Н. Шкляр $1.

Гарвій: Тов. ім. Тараса Шевченка, від. У. Н. Союза, $2; А. Кухарський, Н. Гуцул, І. Миленький по $1.

Фінікс: І. Круль $2.

Так видно, що наша українська іміґрація гаразд зрозуміла вагу несення помочі своїм братам в Рідному Краю. Ми, Українці в Америці, мусимо тепер обєднатись в один великий, міцний фронт, до більш активної й організованої допомоги Рідному Краєви.

Кривавий ляцький кат і московський сатрап розпаношились на українських землях і думають своїми карами залякати український нарід та знеохотити нашу людність до активної боротьби проти кріваві окупантів. Звичайно знайдуться рїжного покрою особи з заскоруслими головами, що випишуть тут в Америці цілі шпальти, як то треба примиритися з Ляхом чи Москалем. Та не до голосів цих страхополохів, чи свідомих хрунів і уродовців ми повинні прислухуватись тут в Америці! Ні, до голосу крови й геройчих вчинків тих, що відважно стають в краю за право й волю свого народу, ми повинні прислухуватись, аж до цілковитої побіди. Геройство й боротьба були вічним поступом живих націй і народів.

Спокій панує лише там, де смерть, а український нарід живий і хоче жити вільним на своїх землях.

Вже нема сили, яка спинилаб його боротьбу за своє визволення.

Заколядовані гроші поділено на чотири части: $43.10 на українську боеву акцію (УВО), $40 на політичних вязнів, $20 на українських інвалідів і $20 на Рідну Школу в краю.

Розходу було $4.50.

Збірку в сумі $123.10 вислано до Рідного Краю через Обєднання.

Колядники.

—o—

БЕНВУД, В. Ва.

На політику.

Відділ 157 УНС. переслав через Обєднання 5 долярів на українську політику.

М. Мисько, секретар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

Український Демократичний Клюб переслав через Обєднання 7 долярів на визвольну боротьбу. Гроші ці зібрано в українській церкві по панахиді по замучених Ляхами українських революціонерів та борців за визволення.

За уряд Клюбу:
В. Фединишин.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Коляда на Рідну Школу.

Українська громада, що гуртується при церкві св. Михайла, вислала через Обєднання $50.00 для Рідної кШоли в Рідному Краю. Ці гроші заколядовано підчас цьогорічного Різдва.

о. Василь Гривнак.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровою
Волю окропіте!

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Незлим, тихим словом!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСТА НЮ ЙОРКУ

спойяне

СВЯТОМ--КОНЦЕРТОМ

ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ УКРАЇНИ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

В САЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
217-19 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР.

ВСТУП: 75 і 50 ЦЕНТІВ.

ПРОГРАМА: — Святочну промову виголосить проф. А. Микитяк; дует відспівають п-ні М. Гребенецька з п. Гребенецьким; деклямація, п-на Пєрестюк; скрипкове сольо п. Р. Придаткевич; баритон-сольо М. Ф. Шевць; виступ Смичкової Орхестри п. М. Гайворонського. Хоральну часть виконає Український Хор під управою п. Т. Онуфрика. — При піяні п-на Ярослава Сполітакевич.

67-8 Комітет.

УВАГА! НЬЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ УРЯДЖУЄ В СВОЇЙ ГАЛІ,
229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

МАҐІЧНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

на котрім виступить добре відомий магік і спіритуаліст, король огнів та білої і чорної магії, проф. Д. П І Н Я З І К, зі своїм таємничим куфром. Щоби я це повірити, треба його побачити. Ця точка була демонстрована у великих театрах Европи і всюди публика дуже її подивляла.

Головніші з його точок: 1. Невидима поява цвітів. 2. Поява вази з водою і рибою. 3. Кубок чорномора або Зачарована шапка. 4. Ловитва голубів. 5. Перепалення дівчини наполовину. 6. Спалча панна в повітрю. — Крім того 20 інших точок. — Все нове й цікаве. — Вечір безнастанного сміху.

Поч. в 8-мій год. вечір. — Вступ для дорослих 40 цнт.; для дітей 15 цнт.

Просимо численної участи.

Проф. Д. Пінязик є теж дуже популярним европейським відгадувачем гадок. Здвити можуть відносини до мужа, жінки і дітей, а також до закохлюбних. Можете запитувати про свої побоювання і надії, про те, хто є вашим приятелем або ворогом і т. п. — Комітет.

67-8

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ВІЛЬНИХ КОЗАКІВ

відограється представлення в чотирох діях

В СТАРІМ І В НОВІМ КРАЮ

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ, 575 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

Початок в годині 8-мій ввечір. — Вступ 35 центів.

Проситься рочестерських Українців численно прибути. Це представлення ставиться перший раз в нашій громаді, отже кождому буде цікаво пригадати ті часи, як ми виїздили зі старого краю до Америки.

За Ур. Тов. В. К. 68

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестринство хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ЗІ СПОРТУ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Український Спортовий Клюб (Юкраінієн Атлетик Асосієйшен), зорганізований під ч. 127 Парк вулиця, задумує з надходячим весняним сезоном урядити бейзболові змагання з іншими спортовими українськими клюбами, або подібними українськими організаціями стейту Конитикот, які гуртують молодь у віці від 16 до 17 років. Клюб має свої бейзболові уніформи темно-сивої барви з синьо-жовтими обшивками, які нагадують нам барву нашого національного прапора. Уніформи виглядають дуже гарно.

Змагання можуть відбуватися в Ню Гейвен, обо в інших місцевостях стейту Конетикот. У тій справі прошу писати до менаджера Клюбу на таку адресу:

Frank Weselyk,
100 Chapel Street,
New Haven, Conn.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член Братства св. о. Николая, від. 225 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені стали великою помічю у моїм нещастю.

Ілько Кондеревич.

—o—

Я, нижче підписаний член від. 135 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені стали великою помічю у моїй слабости. Також щиро дякую місцевим урядникам за їх труд.

Андрій Мовчан,
Смок Рон, Па.

—o—

Я, нижче підписаний член Товариства ім. Михайла Грушевського, від. 164 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у моїм нещастю. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Микола Колинич.

—o—

Родина пок. Йосифа Шута складає дуже сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за скоре виплачення посмертного. Також дякуємо урядникам і членам Бр. св. о. Николая, від. 104 У. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж., що занялися похороном нашого покійного сина.

ПОЗІР! АЛЕНТАВН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКОГО ДРАМАТ. ТОВ. ім. ЛИСЕНКА
при Українській Православній Громаді в Алентави, Па.

відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ,
803 NORTH FRONT STREET, ALLENTOWN, PA.

Початок концерту 7-ма год. ввечір.

Вступне слово виголосить гром. Ілія Сокальський. Святочний реферат виголосить п. Д. Галичин. В англійській мові реферат виголосить гром. А. Колодій. Програма концерту складається з найкращих хорових та сольових пісень як рівнож деклямацій, котру виконає хор ім. Лисенка та хор шкільних дітей, під проводом дирігента Дан. Стецика. Супровід дівна обійме панна Анна Сокальська.

Шановні Родимці! Обовязком є кождого свідомого Українця і Українки як з Алентави так і з околиці явитись на цім святочнім концерті, та віддати честь найбільшому синови України та навчитись від нього, як і ми маємо любити свою поневолену матір Україну. — Комітет. 68

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

скликає

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

точно в годині 2-гій пополудни
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

По зборах в годині 4-тій почнеться

ВІДЧИТ

СТЕПАНА ШУМЕЙКА по англійськи на тему: „ДЕЩО З НАШОЇ ІСТОРІЇ".

На місячні загальні збори обовязані явитись усі члени відділів Ню Йорку й околиці. Просимо також ширший загал, а особливо молодіж, прийти на відчит. — Головна Управа С. У. А. 68-9

УВАГА! БРОНКС, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ 22-го ВІДДІЛУ „О. Д. В. У." І ПРИ СПІВУЧАСТИ УКР. ДЕМОКРАТ. КЛЮБУ І УКР. ГРОМАДИ В БРОНКС

відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 1274 HOE AVE. при FREEMAN ST., BRONX, N. Y.

ВІДЧИТ

гром. ЄВРЕНА ЛЯХОВИЧА

на тему: „ПРО РІДНИЙ КРАЙ"

1) Політичні Партії і
2) Їх вплив на маси та на суспільні інституції.

Початок в годині 3-тій пополудни. — Вступ вільний.

Дорогожка: Доїзд до галі тільки 5 центів зі всіх сторін Ню Йорку і околиці. Їхати собвейом Лексінтон Евню ізт 180 ст., або 241 ст., виєздити на Фріман стацію і пів блока на право до Ное Ave. і галі. В Бронкс трейсфер на всіх стріт карах на Сватери Булевард.

ПОЗІР! ВІЛКС БЕРРІ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗБОРИ

В ЦІЛИ ЗАСНОВАННЯ МІСЦЕВОГО КОМІТЕТУ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШИКАҐО

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1933 РОКУ

в годині 7-мій ввечір.

В ГАЛІ КООПЕРАТИВИ, 833 N. WASHINGTON, ST. WILKES BARRE, PA.

Проситься урядників і членів братств і товариств У. Н. Союза, У. Р. Союза і Провидінки до участи. — Тимчасовий Комітет. 68

AMERICAN BOOKS CONTAINING INFORMATION ABOUT UKRAINE REVIEWED IN THE UKRAINIAN BOOK COLUMN OF SVOBODA CAN NOW BE OBTAINED IN SVOBODA.

THE EUROPEAN HERITAGE, Watson Kirkconnell	$2.00
IMMIGRANT GIFTS TO THE AMERICAN LIFE, Allen H. Eaton, illustrated	3.00
RUSSIA: A SOCIAL HISTORY, D. S. Mirsky, illustrated	6.00
OUR LITTLE UKRAINIAN COUSIN, A. & C. Winlow (for juveniles) illustrated	1.00

Enclose money orders or checks with orders. Send to:

"SVOBODA,"
31-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N

БЖОЛИ МАЮТЬ СВІЙ ГОДИННИК.

Доказане є, що деякі звірята мають вроджене почуття часу. Цікаві досвіди на бжолах, переводжені в зоольогічнім саді університету в Мінхені, доказали, що ті комахи відчувають докладно годину дня без огляду на зовнішні умовини. Можна сказати, що бжоли мають свій внутрішній, непомильний годинник, що є загадкою їх природи.

Експеримент був дуже простий. Бжоли, що жили свобідно в нормальних відносинах, діставали поститно в означеній годині миску води з медом, яка стояла на столі в лабораторії. Витресували ті бжоли так, що все прилітали в означеній порі на те саме місце, навіть тоді, як у мисці не було нічого та не могла приманювати їх запахом меду.

Спочатку думали, що годинником для бжіл, як і всіх звірят, є сонце. Одначе нові досвіди заперечили той здогад. Замикали бжоли в темній комірці, то знову в освічений як день так ніч — а вони все таки прилітали до миски так само точно. Переконалися опісля, що й ріжниці температури повітря, які бувають у ріжній порі дня та ночі, не відграють ролі, бо бжіл не збивала з пантелику піч, що її уставили в кімнаті, в якій переводили досвіди, та яка управильновала теплоту.

Є ще одно мірило часу, що висловлюється в змінах температури людського тіла, тисненні крови та ударах бючки (пульсу). Воно є в звязку з електричними филями повітря, що змінюються залежно від пори дня. Мінхенські дослідники здезорієнтували під тим оглядом бжоли так, що внесли до лабораторії сильний радовий препарат, бо рад впливає на періодичні електричні вагання повітря. Бжоли й на це не зважали.

Вкінці замкнули вперті комахи в підземеллях колядні, так, що зовсім не мали звязків з зовнішнім світом. Роботящі бжоли почувалися там зовсім добре та доказали, що мають свій внутрішній годинник, який нічим не дається змилити.

Так то наука опинилася перед питанням, що має всякі вигляди надприродности. Бо фізики шукали причини дивної поведінки бжіл у таємних промінях, що виходять з вселенної, яких сила змінюється з кожною порою доби. Щоби справдити цей здогад, перенесли досвіди під землю, щоби на бжоли не впливали космічні проміні. Бжоли знову збили здогади вчених, які в цих промінях сподівалися знайти остаточну розвязку загадки. Недостача тих промінів не вплинула на відчування часу, що так виразно виявляється у бжіл. Рівночасно вчені зробили висновок, що вплив космічних промінів не відграє в органічним житті такої великої ролі, яку їм приписує новочасна наука.

Непорозуміння.

— Вейтер, — принесете дві порції вудженки з сочевицею. Одначе щойно за хвилинку. Я чекаю ще на одну панію.

Вейтер: Худа чи товста?

Гість: Я випрошую собі такі безсоромні жарти!

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДЯКОЧУИТЕЛЬ пошукує посади. Умію вичути і провадити хор і школу дітей, також уряджувати представлення і т. д. Потребуючі парохії прошу голоситися на адресу: 67-8

Е. П. "SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

Хто має УКРАЇНСЬКУ МАШИНКУ (Typewriter) прошу зголоситися на адресу: 68.7o

P. W. SMOOK,
131 Howard Street, Newark, N. J.

ВЕЛИКА НАГОДА.

ФАРМА 90 акрів, 8 акрів ліса, дім 7 кімнат, вода, електрика, телефон в домі, вода на фармі і в барнах. На фарма банько місточка, гайвей, школи і церков. Все переїзджене коло фарми. 11 коров, 3 телят, 4 коні, кури, гуси, досить збіжа. Фарма засіяна. Машинерія, великий автомобіль. Муситься бути скоро продана. Ціна $6,200 половина готівкою. Голоситися на адресу:

K. G O S,
MANVILLE, N. J.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Хто хоче набути добру і тану фарму, нехай пише по катальог фарм, який висилаємо даремно. 62,6,8,72

GEORGE PANCHYSHYN,
106 East Broadway, Monticello, N. Y.

ВСІХ ТИХ В АМЕРИЦІ, які дістали три числа „Вістника", а не заплатили передплати, ані не зголосили бажання бути передплатниками, повідомляємо, що слідуючих книжок ім **висилати не будемо.** Видавництво не може жити на кредит. Премумерата — яка виносить 4 амер. дол. річно і 2 ам. дол. піврічно — треба слати: **Львів, Чарнецького 3 м. 6.** Річна передплатникам дістануть як премію „Націоналізм" Дм. Донцова, а також **близкоти Укр. Республіки або Укр. Держави.**

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО
УКР. ЛІКАР-ХІРУРҐ І АКУШЕР, ПЕРЕНІС СВІЙ ОФІС
З ФІЛАДЕЛФІЇ ДО КЛІВЛЕНД, О.
під число 3015 W. 14th Street,
CLEVELAND, OHIO.
Tel. ATlantic 3929.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(вежа 8. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8828.
Урядові години: рано від 11 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі від 9 до 10 рано.

666
ПЛИН—ПАСТИЛЬКИ—МАСТЬ
Здержить простуду в одним дни, біль голови або невралгію в 30 мінутах. Жадарно в 3-ох днях.
666 МАСТЬ на ПРОСТУДУ ГОЛОВИ.
Найуспішніші відомі досі средства.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

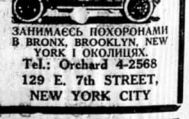

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

Tel. Yonkers 3002.
Пам'ятайте на ключ: СВІТ ДО СВОГО
ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASTINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.

В разі нещасливого випадку удаюсь до мене, а Вас обслужу чесно і совісно. — Обслуга в день і в ночи. Автомобіля до вашого розпорядимку.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(3)

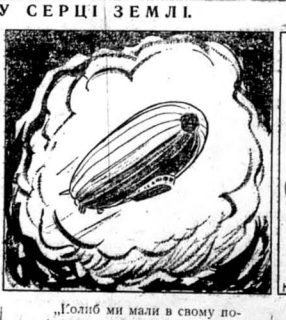

„Та на мою біду", говорив далі Джесон Ґрідлі до Тарзана, „я не можу цілком фінансувати цеї експедиції. Але це не є моя головна причина, що привела мене до вас. Я певний, що ви одинокі маєте всі дані на те, щоб керувати такою виправою. Крім того я мушу попередити вас, що ця виправа буде цілком наукова й ніхто зарібку з неї не буде мати, а навпаки, на неї треба витратити великі власні гроші" — скінчив говорити молодий Американець.

„І ви мені кажете, що ви Американець і не бажаєте наживи грошей?" — завважив Тарзан. „Не всі Американці здхланні на гроші", відповів Ґрідлі. „Ваша теорія, що земля має глибоку загладлину, викликає сміх в учених, але скажіть, що вас переконує у правдивости вашої теорії?" — запитав Тарзан. „Я іноді на радіо комунікувався з тим невідомим світом", відповів Каліфорнієць. „Я вірю, що десь є величезна рура, яка йде від північного до південного бігуна".

„Колиб ми мали в своєму посіданню повітроплав типу теперішніх цепелінів, але щоб він був наповнений газом, який не горить, тоді наше велике ризико булоб зменшене. Одиноке, що нам буде загрожувати, це те, що в нас може газ вивітритися з бальонів і ми не зможемо вернутись до цивілізованого світа", говорив Американець. „Тому, щоби це не сталося, треба цей корабель робити з особливо твердого й легкого металю", скінчив Ґрідлі.

„Можливо, що ми збудуємо такий корабель", відповів Тарзан. „Потім Тарзан розповів, що він знає, що в Африці працює один молодий учений, який робить досліди над металями. Він же в горах Африки. „Там дикуни роблять уже давно свої човни з якогось дуже легкого, а разом з тим міцного металю", говорив Тарзан. „Я чув, що той учений саме над цим металем робить досліди. Треба його побачити", скінчив розмову Тарзан.